

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 54P/138/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124208821
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslava Šúleková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2025:4124208821.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou Mgr. Miroslavou Šúlekovou vo veci starostlivosti o maloleté deti A.: B., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny – odbor sociálnych vecí Nitra, Štefánikova tr.88, Nitra, detí rodičov - otca: C. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, E., t.č. ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, právne zast. JUDr. Michalom Magdolenom, advokátom so sídlom Farská 50, Nitra a matky: F. B. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, I., právne zast. JUDr. Romanou Mravíkovou, advokátkou so sídlom Coboriho 9, Nitra o zníženie výživného

rozhodol:

I. Súd návrh z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa návrhom doručeným súdu dňa 19.08.2024 domáhal zníženia výživného na mal. deti zo sumy 140 eur na sumu 37,53 eur mesačne na každé z detí s účinnosťou od augusta 2024 a návrh odôvodnil tým, že od určenia výživného rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 13P/43/2020 zo dňa 25.06.2020 došlo k zmene pomerov z dôvodu jeho právoplatného odsúdenia v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra sp. zn. 33T/11/2022, v ktorom bol uznaný vinným a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorého výkon nastúpil dňa 13.07.2024.

2. V dôsledku právoplatného odsúdenia už nemôže vykonávať doterajšiu prácu u doterajšieho zamestnávateľa – SOU potravinárske v Nitre, keďže prestal spĺňať podmienku bezúhonnosti a jeho súčasný mesačný príjem predstavuje len invalidný dôchodok, ktorý poberá v sume 267,30 eur. Z týchto dôvodov nie je schopný plniť si vyživovaciu povinnosť určenú súdom vo výške 280 eur.

3. Matka s návrhom nesúhlasila, prostredníctvom jej právneho zástupcu uviedla, že neschopnosť otca platiť doteraz súdnym rozhodnutím určené výživné bolo zapríčinené jeho konaním a deti na to nemôžu doplácať.

4. Kolízna opatrovníčka po vykonanom dokazovaní navrhla návrh otca zamietnuť, pretože zníženie výživného nie je v záujme maloletých a poukázala na to, že otec sa sám dostal do situácie, v ktorej sa nachádza, teda do väzenia.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca, prečítaním a oboznámením listinných dôkazov, obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 13P/43/2020 a zistil tento skutkový stav:

6. Maloletí B. a C. A. sa narodili dňa XX.XX.XXXX zo vzťahu rodičov, ktorí dňa 13.03.2010 uzavreli manželstvo. Ich manželstvo rozviedol Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 13P/43/2020 – 96 zo dňa 25.06.2020 a na čas po rozvode zveril mal. deti do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a otca zaviazal prispievať na výživu mal. detí sumou 140 eur mesačne na každé dieťa k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.07.2020.

7. V čase rozvodu matka pracovala ako lektorka anglického jazyka v spoločnosti PRO AMERICANA s.r.o. Komárno na polovičný úväzok s priemerným čistým mesačným zárobkom 372 eur mesačne, otec pracoval ako vychovávateľ v SOU potravinárske v Nitre s čistým priemerným mesačným zárobkom 820 eur a poberal tiež invalidný dôchodok v sume 168,80 eur mesačne.

8. Maloletí v čase rozvodu manželstva rodičov navštevovali 7. ročník Základnej školy na ul. Fatranskej v Nitre, v súčasnosti sú v druhom ročníku strednej školy, mal. B. sa učí za čašníka a mal. C. za kuchára.

9. Matka uzavrela nové manželstvo, s manželom prevádzkujú reštauráciu. Bývajú aj s maloletými deťmi vo vlastnom byte, kde sú mesačné náklady 280 eur mesačne. Matka spláca dva úvery v mesačnej splátke 280 eur, ktoré nadobudli počas manželstva s otcom mal. detí.

10. Otec je od 13.07.2024 vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu uložil Okresný súd Nitra rozsudkom sp. zn. 33T/11/2022 zo dňa 16.02.2024 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/40/2024 zo dňa 09.07.2024 vo výmere 7 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Trest si odpykáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, ktorý súdu oznámil, že do tohto ústavu bol otec premiestnený z ÚVV a ÚVTOS Nitra dňa 13.08.2024 na ďalší výkon trestu, po týždennom pobyte v nástupnom oddiele bol umiestnený do oddielu s diferenciačnou skupinou „B“, kde sa nachádza doposiaľ. Pri nástupe do výkonu trestu nahlásil vyživovaciu povinnosť na synov B. a C. A., vyživovaciu povinnosť si plní. Dobrovoľne uhradil dňa 19.09.2024 sumu 10 eur na každého syna a dňa 26.09.2024 sumu 25 eur na každého syna. Pracovne zaradený nebol a nie je z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí a vlastného nezájmu. Podľa potreby sa zaraďuje do činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu bez nároku na finančnú odmenu. Správanie otca je na požadovanej úrovni, disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol.

11. Trest odňatia slobody uvedeným rozsudkom súd otcovi uložil za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písmeno a), ods. 3 písmeno d) Trestného zákona s použitím § 127 ods. 4 Trestného zákona, § 138 písmeno b), písmeno j) Trestného zákona, zo spáchania ktorého ho uznal vinným a otec sa ho dopustil na skutkovom základe, že: „v období od 25.04.2010 do 12.02.2020 v Nitre, na J. K. L. X B. I. H. K. L. XX v byte, v ktorom býval v spoločnej domácnosti v tom čase so svojou manželkou – poškodenou F. B. G. a ich synmi mal. poškodenými C. a B., narodenými XX.XX.XXXX a na iných miestach spôsobil poškodeným fyzické a psychické utrpenie tým, že poškodenú F. B. G. opakovane fyzicky napádal tak, že ju udieral päťou do tváre, fackal ju, takmer denne hľadal zámienky na hádku, čo skončilo vždy bitkou poškodenej, raz, keď bola na toalete, kde sa nemohla brániť, rozbil dvere a bez akejkoľvek príčiny ju zbil rúčkou od metly a keď mu povedala, že mu nebude platiť mobilný telefón, začal rozbíjať taniere a biť ju, dňa 25.04.2010 ju udieral päťou do oblasti tváre tak, že jej vybil zuby, bola v bezvedomí, počas pobytu na Silvestra 2019 hodil po poškodenej veľkú šálku s čajom, keď ležala na posteli, zbil ju nerezovou kanvicou, vždy ju obviňoval, že ho vyprovokovala, vždy za všetko mohla iba poškodená, keď sa mu niečo nepáčilo, hádzal o zem rôzne predmety, vyhrážal sa, že ju zlikviduje, zoberie jej deti, v noci nespávala, lebo sa jej vyhrážal, že jej ostríhá vlasy, opíli nechty, nadával jej, že je kurva, filčka, piča, žiarlil na ňu, hovoril, že keď ju nebude mať on, tak nikto iný, vo viacerých prípadoch fyzicky napadol poškodenú a vulgárne jej nadával v prítomnosti mal. synov, mal. poškodených C. a B. opakovane bil, udieral ich päťou do tváre, kopal na zemi, zbil ich hrabľami, kričal na nich, že ich zabije, že ich nenávidí, v lete 2019 na chate v Chalmovej mal. poškodeného C. udril päťou do tváre, v dôsledku čoho mal. spadol na zem, kde ho kopal do oblasti tela, mal. poškodeným vulgárne nadával, hovoril im kokotko, moja posledná šťastná spermia, potkani, ponižoval ich, že sú hlúpi, vyčítal im, keď sa im niečo nepodarilo, pričom uvedeného konania sa dopúšťal tak pod vplyvom alkoholu, ako aj v triezvom stave, čím poškodenej F. B. G. spôsobil fyzické a psychické utrpenie, ktoré zanechalo na jej psychike nepriaznivé následky a to emocionálnu dekompenzáciu a psychický diskomfort, manifestné v jej prežívaní a navonok v správaní, v aktuálnom psychickom stave maloletých sú manifestné znaky psychického diskomfortu, v ich prežívaní dominuje stres, strach, nenávisť a odmietnutie;

v období od 15.02.2020 do februára 2021 na rôznych miestach v meste Nitra sledoval poškodenú F. B. G. tak, že jej niekoľkokrát denne telefonoval v rôznych hodinách pod zámienkou, že chce vedieť, ako sa majú deti, avšak týmto iba zisťoval, kde sa poškodená nachádza, chcel sa s ňou stretnúť, čo ona odmietala, vyhrážal sa, že keď ju nebude mať on, tak ju nebude mať nikto, že ju o všetko pripraví a nič jej nezostane, keďže ešte neboli po rozvode majetkovo vysporiadaní, podával na ňu nezmyselné trestné oznámenia a podania, písal jej sms správy s tým, že už mu končí podmienka a príde domov, v správach odpočíval dni do skončenia podmienky, vyhľadával prítomnosť poškodenej, sledoval ju, nedával jej žiadne peniaze, pričom v dôsledku tohto konania sa bála o svoj život, deti sa báli chodiť von a keď niekto u nich zazvonil, tak mali strach“. Teda otec týmto konaním blízkej osobe spôsobil

fyzické utrpenie a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a stresu a iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické a psychické zdravie a obmedzuje jej bezpečnosť a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania po dlhší čas a na viacerých osobách.

12. Proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/40/2024 zo dňa 09.07.2024 podal otec dovolanie, o ktorom zatiaľ Najvyšší súd SR v Bratislave nerozhodol.

13. Otec v súčasnosti poberá len invalidný dôchodok v sume 347 eur, z ktorého Sociálna poisťovňa poukazuje na účet ústavu na výkon trestu odňatia slobody od augusta 2024 sumu 173,50 eur mesačne, čo predstavuje trovy výkonu trestu.

14. Doterajší otcov zamestnávateľ – Stredná potravinárska škola Nitra s otcom dňa 13.08.2024 okamžite skončila pracovný pomer podľa § 68 ods. 1 písmeno a) Zákonníka práce z dôvodu právoplatného odsúdenia za úmyselný trestný čin, v dôsledku čoho otec prestal spĺňať podmienku bezúhonnosti podľa § 9 ods. 1 písmeno b) zák. č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v znení neskorších predpisov.

15. Otec vlastní rodinný dom v Podhoranoch, ktorý mu darovala jeho matka. Rodičia doposiaľ nemajú vyporiadané BSM po rozvoze manželstva.

16. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

17. Podľa § 121 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

18. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o rodine) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

22. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

24. Podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine, u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

25. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

26. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

27. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

28. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že od prvého rozhodnutia súdu o úprave rodičovských práv a povinností k mal. deťom rozvodovým rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. č. k. 13P/43/2020 – 96 zo dňa 25.06.2020 došlo k zmene pomerov u všetkých účastníkov konania. U maloletých v tom, že v čase prvého rozhodnutia súdu boli žiakmi druhého stupňa základnej školy, v súčasnosti obaja

študujú na strednej škole. Matka sa po rozvode s otcom mal. detí znovu vydala, s manželom podnikajú v oblasti stravovania. U otca došlo k zmene pomerov v tom, že je od 13.07.2024 vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu súd uložil vo výmere 7 rokov nepodmienečne za úmyselný zločin spáchaný na blízkych osobách a to na mal. B. a C. a na ich matke. V dôsledku odsúdenia za úmyselný trestný čin otec prišiel o prácu, pretože s ním zamestnávateľ okamžite ukončil pracovný pomer a v súčasnosti poberá len invalidný dôchodok, z ktorého mu Sociálna poisťovňa vykonáva zrážky na platenie trov výkonu trestu. Z týchto dôvodov, teda pobytu vo väzení a poklesu príjmu otec požadoval, aby súd znížil jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom na sumu tzv. minimálneho výživného, ktoré musí podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine platiť každý rodič bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery.

29. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh otca nie je dôvodný, pretože otec sa do situácie, v ktorej sa teraz nachádza, dostal sám, svojím protiprávnym konaním, ktorého sa navyše dopustil na blízkych osobách a to na matke mal. detí ako aj na samotných maloletých deťoch. Pokiaľ by tak nekonal, možno predpokladať, že by naďalej pracoval a teda dosahoval príjem, z ktorého by bol schopný platiť súdom určené výživné.

30. Zníženie výživného by podľa názoru súdu bolo aj v rozpore s dobrými mravmi, s poukazom na charakter trestnej činnosti, ktorú otec spáchal na svojich mal. deťoch a ktorá spočíva v násilnom, úmyselne spáchanom protiprávnom konaní.

31. Zníženie výživného musí byť výnimočné a môže sa udiať len za situácie, že dôjde k takej zmene pomerov na strane povinného rodiča, ktoré negatívne ovplyvňujú jeho ekonomickú, majetkovú alebo inú situáciu, čo má negatívny vplyv na platenie výživného. Ide napríklad konkrétne o také zhoršenie zdravotného stavu, resp. vážne zdravotné problémy, ktoré spôsobia pokles príjmu povinného rodiča, alebo nastane nemožnosť povinného rodiča pracovať a tak si zabezpečiť zdroj príjmu z dôvodu zlej rodinnej situácie, napríklad trvalá starostlivosť o člena rodiny, alebo nastanú iné významné skutočnosti, nie prechodného charakteru, pri ktorých dôjde k takému zhoršeniu pomerov povinného rodiča, že je možné ustáliť, že predmetné výživné povinný rodič nebude schopný platiť. Skutočnosť, že otec mal. detí sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, nie je sama osebe dôvodom na zníženie výživného. V tejto súvislosti súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV.ÚS 1181/07 zo dňa 6.2.2008, podľa ktorého, ak sa zbavil rodič úmyselným konaním, pre ktoré je odsúdený na výkon trestu odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu mal. dieťaťu, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré má podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Právne významná je pritom kvalifikácia trestného činu ako úmyselného, nie skutočnosť, či došlo k odsúdeniu rodiča.

32. V danej veci bolo preukázané, že otec maloletých detí sa vlastným úmyselným konaním zbavil možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, čo nemožno pričítať na ťarchu maloletých, pretože priznanie výhody zmeny pomerov na strane otca z dôvodu jeho odsúdenia by bolo v rozpore s dobrými mravmi a zníženie výživného by bolo v neprospech mal. detí.

33. Po takto vyhodnotených výsledkoch dokazovania súd rozhodol o návrhu otca tak, že ho ako nedôvodný zamietol.

34. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu, pretože v mimosporových konaniach sa vylučuje nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Trnave.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.